Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Neirankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — **Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—.** Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 75. **Sreda, 20. septembra 1933.** **Leto VIII.**

Rdeča je delavska glasovnica!

Bela in modra sta barvi naših nasprotnikov

Kako so zastopali delavske in nameščenske interese?

Kakor vse kaže, bo nastopilo v delavski in nameščenski skupini po več kandidatnih list. V delavski skupini bodo tri, v nameščenski skupini pa eventuelno štiri. Vendar volilcem pri volitvi v Delavsko zbornico odločitev ne bo težka, ker je povsem naravno, da se odločijo za listo **Strokovne komisije in listo Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije.** Ta odločitev je zaradi tega lahka, ker so na teh dveh listah delavski in nameščenski kandidati, ki zastopajo izključno interese delavcev in nameščencev. Ne moremo pa trditi tega o drugih listah. Znano nam je vsem, da smo proti zniževanju plač, smo dalje za to, da se oddajajo javna dela v zakup pod pogojem, da se delavcem zagotovi primerne službene pogoje in zadostne mezde; dalje smo za to, da se prej, preden se delavstvu in nameščencem znižujejo plače daleč pod eksistenčni minimum, zahteva obdavčenje velikega imetja in kapitala. To, menimo, je socialno edino primerno in pravično. Danes pa vidimo, da se ponujajo za kandidate nasprotniki, ki, če že niso krivi, so vsaj soodgovorni, ko niso predlagali v raznih korporacijah socialno pravičnejšega izhoda. Resnica je, da finančni minister zahteva štednjo, toda ta štednja ne sme obremenjevati onega, ki je socialno že itak prešibek, marveč je moralna dolžnost tudi v današnji družbi, da se bremena pravičneje razdele. To je edino stališče, ki ga more in sme imeti socialen človek.

Iz teh in splošnih interesov bodo nameščenci in delavci oddali glasove svojim zavednim tovarišem in tovarišicam.

Pred razorožitveno konvencijo?

Kaj pravi Henderson.

Predsednik razorožitvene konference se je v ponedeljek mudil v Parizu. Artur Henderson je tam razpravljal s francoskim zunanjim ministrom Boncourjem, podtajnikom Edenom in stalnimi delegati držav glede razorožitve. »Times« menijo k tem posvetovanjem, da se zaradi položaja v Evropi takoj sicer ne more pričeti z omejevanjem oboroževanja, upati pa je, da bo konvencija sklenjena še pred božičem.

Avstrija proti radikalnim eksperimentom.

Avstrijski krščanski socialci in kmetiška zveza so se izrekli proti radikalnim eksperimentom in proti vsakršni osebni diktaturi ter zagovarjajo izpremembo ustave in organizacijo stanovske države. Obe stranki se tudi odrekata terorističnim metodam nemškega fašizma, ki v Avstriji kljub kanclerjevim strogim odredbam še vedno vrši silno veliko propagando.

Samo v Delavski zbornici pride vaš glas do veljave.

Zato pozor, delavci in nameščenci!

Mislimo, da ni treba dokazovati, kako silno se poslabšujejo socialne razmere delavcev in nameščencev dan za dnem. Poslabšujejo se zaraditega, ker imajo delavci in nameščenci še preslabe organizacije in pa, ker se niti ne izvaja nameščenska in delavska zaščitna zakonodaja kakor je še nepopolna. Vzrok je tudi gospodarska kriza, toda ta je le postranski vzrok, ki leži v sistemu, dasi je spravil desettisoče ljudi ob kruh. Na drugi strani je neverjetna predrznost, kako škandalozno plačujejo podjetniki svoje nameščence, ki so zaposleni. Neprestano jim ponujajo nizke plače in še te reducirajo, češ, da je kriza. Prav sedaj grade na Dolenjskem most, pri katerem plačujejo delavce za deseturno dnevno delo po 15 Din na dan. In govore o socialni pomoči. Toda s tem zaslužkom, ki je še povrhu le slučajen, ne more nihče živeti. Zato je dalavska zahteva, da se oblasti pri oddajanju del zavzamejo tudi za določitev minimalnih plač.

Izkoriščanje se vrši na celi črti. Privatna dela kakor javna se oddajajo po mezdnih pogojih, ki jih ni mogoče ne zakonito in ne moralno opravičevati. To se vrši, ker se pri oddaji teh del ne sklepajo kolektivne pogodbe in ker ni nikogar, ki bi se zanje resno zavzel. Pri oddaji vseh del velja samo princip nizkih cen, na račun mezd.

Ena najvažnejših nalog delavske zbornice v bodoče bo, da zahteva, da se javna dela oddajajo ob garanciji minimalnih zaslužkov. Delavska zbornica mora dalje s pomočjo svojih krepkih svobodnih strokovnih organizacij preprečiti poslabšanje veljavne socialnopolitične zakonodaje ter izvojevati zakon o minimalnih plačah, o skrajšanju delovnega časa in izposlovati po obrtnem zakonu priznane kolektivne pogodbe. To so dalekosežne naloge. In homogenost Delavske zbornice utegne v tem pogledu, kakor tudi v splošnem socialnem položaju prav mnogo storiti ob krepki podpori svobodnih strokovnih organizacij.

Močne solidarne in lojalne morajo biti te organizacije v svojem delovanju, morajo pa tudi pri volitvah v Delavsko zbornico oddati svoje glasove le za svoje kandidate brez osebnih ali drugih predsodkov.

Delavska zbornica ni zatočišče posameznika, temveč je zavod, ki naj skrbi predvsem za izboljšanje splošnega socialnega položaja. Tudi posameznik najde pri Delavski zbornici zaščito, toda važnejši so splošni interesi, splošne delavske pravice. Zato je potrebna tudi pri volitvah popolna solidarnost. S tem duhom pojdejo v Delavsko zbornico tudi naši kandidati vsi do zadnjega. **Ta splošni interes in resnoba naših zavednih sotrpinov, ki smo jih postavili na listi delavcev in nameščencev, zahteva, da jim damo zaupnico s svojim glasovanjem, ker bomo s tem dokazali, da imamo resen namen odločno zastopati svoje socialne interese.**

Rudarji in banovinski „Bednostni sklad".

Mislite na to, da mora rudar tudi živeti.

V rudarskih revirjih je zopet razburjenje: Nov odtegljaj smo dobili, ne da bi prav vedeli za koga in zakaj. 7 do 14 dinarjev nam zopet več odtegujejo. Tako in slično si čul govoriti rudarje ob zadnjem plačilnem dnevu.

Pred nedavnim časom je izšla banovinska naredba, s katero se ustanavlja »Sklad za podpiranje nezaposlenih rudarjev« ali banovinski »Bednostni sklad« z veljavnostjo od 1. julija t. l. naprej in v katerega morajo podjetniki in delavci prispevati prvi pol, drugi cel odstotek od zaslužka, oziroma izplačila.

Predlog za ustanovo nekakšnega pomožnega sklada za podpiranje brezposelnih rudarjev je že lansko leto stavila Delavska zbornica na prošnjo razrednih strokovnih organizacij in to iz razloga, ker dosedanje zavarovanje rudarjev zoper nezaposlenost niti od daleč ne zadostuje. Poleg tega pa ima to zavarovanje še to hibo, da mu vedno primanjkuje sredstev za redno izplačevanje podpor.

Delavska zbornica je s polnim razumevanjem za težak položaj brezposelnih rudarjev takoj izdelala točen načrt tako glede ustanovitve takšnega fonda, kakor tudi uporabljanja sredstev. Predvsem je bila njena zahteva, da daj se pri tem ne prizadene zopet delavstvo, temveč, da v ta fond prispevajo izključno le podjetja. Zakaj delavstvo je v primeri s svojimi nizkimi mezdami in raznimi odtegljaji že itak preveč obremenjeno.

V ilustracijo koliko obremenjujejo ti odtegljaji delavske plače mesečno, navajamo za primer rudarje. Rudarjem se odtegne: za

Pokojninsko blagajno Din 59.—, bolniško blagajno Din 45.—, podporni sklad in godba Din 5.—, Delavska zbornica Din 3.—, Rudarska zadruga II. skupine Din 1.—, splošno brezposelno zavarovanje Din 5.—, uslužbenski davek (povprečno) Din 8.—, razsvetljava Din 8.75, in sedaj še Banov. bednostni sklad Din 4.—. Skupaj Din 138.75.

Torej ima rudar s svojimi 14 do 15 šihti po Din 30 do Din 38 in pri mesečnem zaslužku od Din 450 do Din 570, 139 dinarjev odtegljaja, ali 24—30% od celokupnih prejemkov. Kaj mu naj potem še ostane za preživljanje?

Zdaj naj še ta, samo **delno** zaposleni rudar prispeva za ta bednostni fond, od katerega bi praviloma še on sam moral dobivati podporo. In pri tem še taki rudarji, kateri imajo že sami doma leta in leta več za delo sposobnih, vendar pa brezposelnih sinov in hčerka, ki jih morajo preživljati.

Zveza rudarjev Jugoslavije in Delavska zbornica sta ponovno vložili na bansko upravo odločno zahtevo, da se to neupravičeno obdavčenje rudarjev takoj ukine.

Delavska zbornica in obremenitev rudarjev s prispevki za Bednosti fond.

Bednostni fond.

V pogledu predpisovanja prispevka za Bednostni fond in njegovo vporabo, prosimo za sledeče:

a) Da se vpošteva pri tem dejstvo, da se zbira pretežni del sredstev za ta fond iz industrijskih krajev ter ukrene, da se bodo porabljala tudi sredstva pretežno za preskrbo brezposelnega industrijskega in obrtnega delavstva. Prav posebno naj se vpošteva pri tem poseben položaj rudarskih revirjev.

b) V rudarskih revirjih bi bilo treba rudarske delavce od plačevanja prispevka za bednostni fond z ozirom na to, da se oddaja tu za socialne dajatve pri današnjih razmerah do tretjine zaslužka, docela osvoboditi.

V vsakem slučaju je paziti na to, da se bo pobiral ta prispevek le od dejanskega **čistega zaslužka**, ne pa od **bruto zaslužka** ali celo od kategorijskega (Ideelnega) zaslužka. Ker je v rudnikih navadno slednji zaslužek merilo za socialne dajatve, a to merilo ne vpošteva skrajšanega dela, se bi v rudnikih odmerna stopnja samo s tem podvojila.

Ljubljana, dne 17. avgusta 1933.

Avstrijsko delavstvo proti fašizmu.

Proti agresivnosti kneza Starhemberga.

Najmočnejše avstrijske politične stranke so tako proti Hitlerjevem kakor proti Starhembergovem fašizmu.

Istotako sta imeli v nedeljo vodstvi socialnodemokratične stranke in zveze strokovnih organizacij skupno sejo, na kateri sta se najodločneje izrekli proti pofašistenju Avstrije in za nje nevtralnost.

Vodstvi izjavljata, da sta dovolj potrpežljivo prenašali ves teror in reakcijo doslej, da sta pa odločeni sprejeti najostrejšo borbo proti nameravani reakciji. Vodstvi sta tudi napravili tozadevne sklepe, ki se bodo izvršili v slučaju nujne potrebe odločilne borbe.

»Požigalec« nemškega parlamenta odklanja vsakršno obrambo po odvetnikih holandskih rojakov. Celo vrsto odvetnikov, ki so se sami ponudili, pa odklanja sodišče. Tako dva saarska odvetnika dr. Lehmann in dr. Sender.

Vsakdo lahko svobodno voli pri volitvah v Delavsko zbornico, ker so volitve tajne

Kje bomo volili v Delavsko zbornico volilci iz Ljubljane, Maribora, Celja in Kranja?

V naslednjem podajamo razpored volišč za volitve v Delav. zbornico.

Vsakdo voli na tistem volišču, v čigar okrožju je obrat, kjer je zaposlen.

Ni merodajno, kje stanuješ, temveč, kje si zaposlen. Tvoj obrat je n. pr. v Kleparski stezi, stanuješ pa za Bežigradom. Voliš pa v tistem volišču, kamor spada Kleparska steza — sedež tvojega obrata, to je I. volišče v Šentjakobski šoli. Predstavnike naše liste za vsa volišča bomo objavili drugič. Danes navajamo samo imena predstavnikov Delavske zbornice na vsakem volišču. Volišča so takole razdeljena po posameznih mestih:

Ljubljana.

I. volišče:

Šentjakobska osnovna šola.

Predstavnik Delavske zbornice: **Alojz Sedej.** Namestnik: **Mici Ajdiškova.**

Cimpermanova ulica, Gallusovo nabrežje, Grubarjevo nabrežje, Grudnovo nabrežje Hrenova ulica, Janežičeva cesta, Karlovška cesta, Kleparska steza, Merosodna ulica, Orlov vrh, Osojna pot, Osojna steza, Pod Trančo, Praprotnikova ulica, Privoz Prule, Reber, Rožna ulica, Sodarska steza, Sredina, Stari trg, Stiška ulica, Sv. Florjana ulica, Sv. Jakoba trg, Tesarska ulica, Trubarjeva ulica, Ulica na Grad, Vodna steza, Vozna pot na Grad, Vožarski pot, Za Gradom, Zvezdarska ulica, Zvonarska ulica, Žabjak.

II. volišče:

Mestni dom.

Predstavnik Delavske zbornice: **Franc Terseglav.** Namestnik: **Vinko Zalaznik.**

Cankarjevo nabrežje, Dolničarjeva ulica, Grajska planota, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Lingarjeva ulica, Medarska ulica, Mestni trg, Nabrežje 20. septembra, Na Stolbi, Ovinki, Pogačarjev trg, Pred Škofijo, Razgledna steza, Ribja ulica, Stritarjeva ulica, Študentovska ulica, Ulica 20. septembra, Vodnikov trg.

III. volišče:

II. državna real. gimnazija.

Predstavnik Delavske zbornice: **Franc Bučan.** Namestnik: **Uršič Frančiška.**

Ambrožev trg, Barvarska steza, Bergantova ulica, Ciril Metodova ulica, Kapiteljska ulica, Kopitarjeva ulica, Kumanovska ulica, Lončarska steza, Marnova cesta, Mišičeva cesta, Poljanska cesta do Domžalske ceste, Poljanski nasip do Ambroževega trga, Streliška ulica, Strmi pot, Strossmayerjeva ulica, Suknjarska ulica, Ulica Stare pravde, Zarnikova ulica, Zrinjskega cesta.

IV. volišče:

I. državna real. gimnazija.

Predstavnik Delavske zbornice: **Satler Ivan.** Namestnik: **Franc Jugovec.**

Beethovnova ulica, Borštnikov trg, Breg, Čevljarska ulica, Dvorni nasip, Dvorni trg, Gledališka ulica, Gosposka ulica, Gradišče, Gregorčičeva cesta, Igriška ulica, Jurčičev trg, Knafljeva ulica, Kongresni trg, Križevniška ulica, Napoleonov trg, Novi trg, Peternelova ulica, Rimska cesta, Salendrova ulica, Soteska, Šelenburgova ulica, Turjaška ulica, Valvazorjev trg, Vegova ulica, Wolfova ulica, Zagata, Židovska ulica, Židovska steza.

V. volišče:

Osnovna šola na Ledini, Komenskega ulica.

Predstavnik Delavske zbornice: **Franc Leskovšek.** Namestnik: **Kristina Furlan.**

Čopova ulica, Friškovec, Fügnerjeva ulica, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Kastelčeva ulica, Kolodvorska ulica, Komenskega ulica, Kotnikova ulica, Majtsrova ulica, Masarykova cesta, Metelkova ulica, Prečna ulica, Prisojna ulica, Resljeva cesta, Slomškova ulica, Strojarska steza, Sv. Petra cesta, Sv. Petra nasip, Tabor, Usnjarska ulica, Vidovdanska cesta, Vrazov trg, Vrhovčeva ulica, Za creslom, Znamenjska ulica.

VI. volišče:

Sodišče.

Predstavnik Delavske zbornice: **Ulrih Vospernik.** Namestnik: **Valentin Vrhunc.**

Aleksandrova cesta, Bleiweisova cesta od Aleksandrove ceste do konca, Cigaletova ulica, Dalmatinova ulica, Dvoržakova ulica, Frančiškanska ulica, Gajeva ulica, Gledališka ulica, Gosposvetska cesta, Kralja Petra trg, Kersnikova ulica, Marijin trg, Miklošičeva cesta, Pražakova ulica, Prešernova ulica, Puharjeva ulica, Tavčarjeva ulica, Tyrševa cesta do železnice, Tomanova ulica, Trdinova ulica, Vošnjakova ulica do železnice.

VII. volišče:

Ženska real. gimnazija.

Predstavnik Delavske zbornice: **Anton Pregelj.** Namestnik: **Ivan Godeš.**

Ažbetova ulica, Bleiweisova cesta do Aleksandrove ceste, Cesta na Rožnik, Cesta v Rožno dolino, Erjavčeva cesta, Glinška ulica, Idrijska ulica, Kocenova ulica, Levčeva ulica, Levstikova ulica, Nunska ulica, Orožneva ulica, Oslavijska cesta, Pod turnom, Postojnska ulica, Podjamska ulica, Rutarjeva ulica, Svetčeva ulica, Škrabčeva ulica, Tržaška cesta, Viška ulica, Vrtača, Ziljska ulica, Žitnikova ulica.

VIII. volišče:

Tehniška srednja šola.

Predstavnik Delavske zbornice: **Drago Kosem.** Namestnik: **Pogačar Jakob.**

Aškerčeva ulica, Bičevje, Bogišičeva ulica, Cerkvena ulica, Cesta dveh cesarjev, Cesta na Loko, Cesta v mestni log, Cojzova cesta, Devinska ulica, Dobrilova ulica, Emonska cesta, Gerbičeva ulica, Gortanov trg, Gradaška ulica, Groharjeva ulica, Gunduličeva ulica, Hajdrihova ulica, Istrska ulica, Jelovškova ulica, Jeranova ulica, Karadžičeva ulica, Karunova ulica, Kladezna ulica, Kopališka ulica, Koseskega ulica, Krakovska ulica, Krakovski nasip, Krnska ulica, Lepi pot, Mala Čolnarska ulica, Laiyerjeva ulica, Lampetova ulica, Langusova ulica, Mali štradon, Marmontova ulica, Mencingerjeva ulica, Mirje, Mivka, Opekarska cesta, Pesti, Pot na Rakovo jelšo, Pred konjišnico, Pri brvi, Razpotna ulica, Rezijanska ulica, Riharjeva ulica, Soška ulica, Staretova ulica, Stranska pot, Švabičeva ulica, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Ulica rimske legije, Valjavčeva ulica, Vrstovškova ulica, Vipavska ulica, Vogelna ulica, Velika Čolnarska ulica, Veliki štradon, Volaričeva ulica, Vrtna ulica, Zeljarska ulica, Zelena pot, Zeleniška ulica.

IX. volišče:

Gluhonemnica.

Predstavnik Delavske zbornice: **Srečko Žumer.** Namestnik: **Franc Černe.**

Cegnarjeva ulica, Ciglerjeva ulica, Domobranska cesta, Holzapflova ulica, Jegličeva cesta, Klunova ulica, Kodeljevo, Korytkova ulica I. del, Kosovska ulica, Lipičeva ulica, Mesarska cesta, Poljanska cesta do konca (od Ambroževega trga), Poljanski nasip od Ambroževega trga do konca, Potočnikova ulica, Ravnikarjeva ulica, Stara pot, Strupijevo nabrežje, Tomičeva ulica, Za bolnišnico, Zalokarjeva ulica, Zaloška cesta, Živinozdravniška ulica.

X. volišče:

Mestno zavetišče, Japljeva ulica.

Predstavnik Delavske zbornice: **I. Rozman, str. tajnik.** Namestnik: **Cej Leopold.**

Bohoričeva ulica, Bolgarska ulica, Domžalska cesta, Grablovčeva ulica, Gregorčičeva ulica, Moste; Hrovatova ulica, Moste; Jenkova ulica, Korytkova ulica, II. del, Koroščeva ulica, Moste; Ljubljanska ulica, Moste; Med hmeljniki, Močnikova ulica, Ob zeleni jami, Moste; Ob železnici, Moste; Pohlinova ulica, Moste; Pokopališka ulica, Moste; Prešernova ulica, Moste; Središka ulica, Moste; Savska cesta, Sketova ulica, Šmartinska cesta, Tovarniška ulica, Moste; Vodmatski trg, Vodnikova ulica, Moste; Zavrti, Zelena jama, Zvezna ulica, Moste.

XI. volišče:

Dvorana Koutny.

Predstavnik Delavske zbornice: **Ivan Silvester.** Namestnik: **Gerbec Mirko.**

Baragova ulica, Bežigrad, Boroveljska ulica, Borutova ulica, Celjska ulica, Češka ulica, Detelova ulica, Dimicova ulica, Dravska ulica, Einspielerjeva ulica, Franketova ulica, Herbersteinova ulica, Hranilnična cesta, Ipavčeva ulica, Janševa ulica, Jarnikova ulica, Kamniška ulica, Keržičeva ulica, Kobaridska ulica, Costova ulica, Kuzmičeva ulica, Lavričeva ulica, Linhartova ulica, Livarska ulica, Mariborska ulica, Pekovska ulica, Peričeva ulica, Pleteršnikova ulica, Podmilščakova ulica, Pokopališka ulica, Smoletova ulica, Prekmurska ulica, Pohlinova ulica, Posavskega ulica, Ptujska ulica, Robbova ulica, Samova ulica, Stadionska ulica, Staničeva ulica, Sv. Krištofa ulica, Suvoborska ulica, Topniška ulica, Triglavska ulica, Trstenjakova ulica, Tyrševa cesta od žel. do konca, Valjhunova ulica, Velikovškova ulica, Vilharjeva cesta, Vodovodna cesta, Vodovodna cesta-jama, Vošnjakova ulica II. del, Žolgarjeva ulica,

XII. volišče:

Deška osnovna šola v Šiški.

Predstavnik Delavske zbornice: **Albin Tomc.** Namestnik: **Čapar Franc.**

Beljaška ulica, Celovška cesta, Dermotova ulica, Dolinska steza, Drenikov vrh, Frankopanska ulica, Gasilska cesta, Gubčeva ulica, Jezerska ulica, Kavškova cesta, Knezova ulica, Kosova ulica, Lattermanov drevored, Lepodvorska ulica, Malgajeva ulica, Maurerjeva ulica, Medvedova cesta, Pod gozdom, Polakova ulica, Ruska cesta, Srbska ulica, Sv. Jerneja cesta, Tržna ulica, Verovškova ulica, Vodnikova cesta, Železnikarjeva ulica, Žibertova ulica.

XIII. volišče:

Strelišče na Dolenjski cesti.

Predstavnik Delavske zbornice: **Franc Miklavčič.** Namestnik: **Anton Belc.**

Črna vas, Dolenjska cesta, Galjevica, Galjevica-kolonija, Hauptmanca, Hradeckega cesta, Ilovški štradon, Ižanska cesta, Jeshov štradon, Joškov štradon, Jurčkova pot, Knezov štradon, Lahov štradon, Livada, Mihov štradon, Na požaru, Orlova ulica, Peruzzijeva cesta, Rakovniška cesta, Šinkov štradon, Štepanja vas, Uršičev štradon, Volarjev štradon.

XIV. volišče:

Osnovna šola na Viču.

Predstavnik Delavske zbornice: **Ivan Ropret.** Namestnik: **Terkuc Edvard.**

Tržaška cesta do konca, Cesta I. Glince, Cesta II. Glince, Cesta II.a Glince, Cesta IV. Glince, Cesta V. Glince, Cesta VI. Glince, Cesta VII. Glince, Cesta IX. Glince, Cesta XII. Glince, Cesta XIII. Glince, Cesta XVII. Glince, Rožnik, Večna pot, Cesta I. Rožna dolina, Cesta II. Rožna dolina, Cesta III. Rožna dolina, Cesta IV. Rožna dolina, Cesta V. Rožna dolina, Cesta VI. Rožna dolina, Cesta VII. in VIII. Rožna dolina, Cesta IX. Rožna dolina, Cesta X. Rožna dolina, Cesta XI. Rožna dolina, Cesta XII. Rožna dolina, Cesta XIII. Rožna dolina, Cesta XV. Rožna dolina, Cesta XVII. Rožna dolina, Cesta XIX. Rožna dolina.

Moste.

XV. volišče:

Osnovna šola Moste.

Predstavnik Delavske zbornice: **Alojz Erjavc.** Namestnik: **Humer Vinko.**

Ciglarjeva ulica, Deteljeva ulica, Krekova ulica, Društvena ulica, Marenčičeva ulica, Na klancu, Na Kodeljevem, Ob Ljubljanici, Ob Mladinskem domu, Ob vojnem oskrbovališču, Pod ježami, Povšetova cesta, Predovičeva ulica, Ribniška ulica, Slapničarjeva ulica, Stara pot, Slomškova ulica, Šuštaršičeva ulica, Zadružna ulica.

Ljubljana VII., Zg. Šiška, Koseze in Dravlje.

XVI. volišče:

Osnovna šola v Šiški.

Predstavnik Delavske zbornice: **Jože Karu.** Namestnik: **Kristina Rakovec.**

Aleševčeva ulica, Aljaževa cesta, Celovška cesta od Dermotove ulice do konca, Černetova ulica, Dravlje, Koriška ulica, Hotimirova ulica, Kettejeva ulica, Koseze, Murnova ulica, Podjunska ulica, Podlimbarskega ulica, Zgornja Šiška.

Maribor.

I. volišče:

Telovadnica dekliške šole (meščanske) v Miklošičevi ulici št. 1.,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališče se nahaja v I. mestnem okraju.

Predstavnik Delavske zbornice: **Josip Ošlak,** ravnatelj Ljudske tiskarne. Namestnik: **Košak Franc,** pek. pom. tv. Pisanec, Maribor.

II. volišče:

Telovadnica dekliške šole v Cankarjevi ulici št. 7,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v II. mestnem okraju ter volilci, kojih pričetne črke delodajalcev se pričenjajo z začetno črko A do K.

Predstavnik Delavske zbornice: **Skuk Franc,** mizar, Maribor. Namestnik: **Milavc Ivan,** usnjar pri tv. Freund, Maribor.

III. volišče:

Telovadnica drž. ženske učiteljske šole v Cafovi ul. št. 9,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v II. mestnem okraju (graško predmestje) in kojih pričetne črke se pričenjajo z začetno črko L do Ž.

Predstavnik Delavske zbornice: **Pelikan Hubert,** knjigovodja Ljudske tiskarne. Namestnik: **Premušak Stanko,** kovač v pivovarni Union, Maribor.

IV. volišče:

Otroški vrtec v Erjavčevi ulici št. 3,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v III. mestnem okraju (Melje) ter volilci, kojih delodajalci imajo svoje obrate oddaljene izven Maribora do 5 km od tega volišča.

Predstavnik Delavske zbornice: **Dvoršak Ivan,** mizar, Cvetlična ulica. Namestnik: **Lipnik Robert,** trgovski sluga.

V. volišče:

IV. deška osnovna šola v Gosposvetski ulici (prej Samostanska ulica),

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v IV. mestnem okraju (Koroško predmestjo) in kojih pričetne črke (delodajalcev) se pričenjajo z začetno črko A do K.

Predstavnik Delavske zbornice: **Vučko Ivan,** Maribor, Poljska 14. Namestnik: **Bauman, Friderik,** klučavničar, Maribor, Frančiškanska 8.

VI. volišče:

Pritličje IV. deške osnovne šole v Gosposvetski ulici (prej Samostanska),

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v IV. mestnem okraju (Koroško predmestje) in kojih pričetne črke delodajalcev se pričenjajo z začetno črko L do Ž.

Predstavnik Delavske zbornice: **Kores Martin,** strojnik OUZD, Maribor. Namestnik: **Straus Ivan,** tv. Cintauer, Maribor, Orožnova št. 6.

VII. volišče:

III. deška osnovna šola na Ruški cesti,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v V. mestnem okraju (Magdalensko predmestje) in kojih pričetne črke delodajalcev se pričenjajo z začetno črko A do K.

Predstavnik Delavske zbornice: **Nabergoj Franc,** Maribor, Betnavska ulica. Namestnik: **Saje Slavko,** knjigovez, Maribor, Delavska ulica št. 45.

VIII. volišče:

Dekliška osn. šola na Magdalenskem trgu, kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih obratovališča se nahajajo v V. mestnem okraju (Magdalensko predmestje) in kojih pričetne črke delodajalcev se pričenjajo z začetno črko L do Ž.

Predstavnik Delavske zbornice: **Drago Gilčvert,** pis. ravnatelj. Namestnik: **Mastnjak Anton,** delavec, Maribor, Jezdarska št. 8.

Celje.

I. volišče:

Meščanska šola Strossmajerjeva ulica,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih začetne črke se pričenjajo od A do J.

Predstavnik Delavske zbornice: **Čremožnjik Lovro,** bančni uradnik, Celje. Namestnik: **Videtič Josip,** instalater, Celje, Cesta na Dob št. 5.

II. volišče:

Osnovna šola v Gregorčičevi ulici,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih začetne črke se pričenjajo od K do vštevši P.

Predstavnik Delavske zbornice: **Oset Franc,** delavec Del. pekarne, Celje, Zavodna 62. Namestnik: **Vodopivec Jakob,** mizar tov. »Westen«, Celje.

III. volišče:

Občinska pisarna za občino Celje in okolico, kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih začetne črke se pričenjajo od R do Ž.

Predstavnik Delavske zbornice: **Drobne Franc,** uradnik občine celjske okolice, Zavodna št. 53. Namestnik: **Kocmur Martin,** uradnik Ljudske posojilnice v Celju, Trnovlje 18.

Kranj.

I. volišče:

Gimnazija,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih začetne črke se pričenjajo od A do vštevši K.

Predstavnik Delavske zbornice: **Kerč Franc,** delavec pri tvrdki »Semperit«. Namestnik: **Stare Franc,** delavec v »Jugočeški«.

II. volišče:

Osnovna šola Pungrat,

kjer volijo volilci, uslužbeni pri delodajalcih, kojih začetne črke se pričenjajo od L do Ž.

Predstavnik Delavske zbornice: **Derča Ivan,** mojster »Jugočeške«, Kranj. Namestnik: **Pristov Franc,** ključavničar, »Jugobruna«.

Shranite si to razpredelbo volišč! Za eventualna pojasnila se obračajte na zaupnike Strokovne komisije!

Pazite, da dobite glasovnice za Delavsko zbornico!

V krajevnih volivnih okrožjih Vransko, Podčetrtek, Poljčane, Loče pri Konjicah, Vitanje, Ljubno, Gornji grad, Sv. Peter pod Sv. Gorami, Kozje, Bizeljsko, Lukovica, Motnik, Dobrova, Ig, Pragersko, Sv. Jurij ob Pesnici, Gornja Lendava, Beltinci, Križevci, Čankova, Fara pri Kočevju, Sodražica, Kranjska gora, Planina pri Rakeku, Kostanjevica in Središče ob Dravi ne bo rednih volišč. Volivci teh okrožij volijo pismeno pri Glavnem volivnem odboru in morejo zahtevati v to svrho najkasneje do 2. oktobra 1933 od Glavnega volivnega odbora, da jim pošlje glasovnico na označeni naslov. Zahtevajte to potom Strokovne komisije in njenih zaupnikov. Tudi volivci volivnih okrožij, kjer obstojajo redna volišča, morejo voliti pismeno, ako je njihovo obratovališče najmanj 5 km oddaljeno od njihovega rednega volišča in ako zahtevajo najkasneje do 2. oktobra 1933 od pristojnega krajevnega volivnega odbora, da jim pošlje glasovnice na stanovanje. Ti nad 5 km oddaljeni volivci pa lahko volijo tudi osebno pri svojem rednem krajevnem volišču.

Zakaj bodo delavci in nameščenci volili rdeče — ?

Ker je rdeča barva, barva vstajenja in zmage!

Kdor 8. oktobra ne bo volil, je izdajalec delavskih interesov

Doma in po svetu.

»Slovenija« ima za nemške zadeve čudnega sotrudnika, ki odlaga v njej od časa do časa svoja kukavičja jajca. V zadnji številki skuša smešiti izjavo Vandervelda o demokraciji, češ, da so socialni demokrati vodili nemško demokracijo precej let, iz nje pa da se je izvalil Hitler. »Slovenijin« ekspert za Nemčijo, ki sedaj zasmehljivo priporoča Vandervelda za pobijanje boljševiške pošasti, je pozabil zapisati, da so nemški komunisti v vseh letih, ko so socialni demokrati vzdrževali v Nemčiji demokratične razmere, imeli **popolno svobodo za svojo akcijo in agitacijo,** čeprav so proglašali socialno demokracijo za **glavnega sovražnika.** Tudi je pozabil povedati, da so komunisti v državnem zboru, kakor tudi izven njega **ob vsaki priliki, kadar je šlo za izpodkopavanje demokratičnih državnih ustanov,** nastopali v **skupni fronti s Hitlerjem.** Celo pri plebiscitarnih glasovanjih so skupno glasovali. Pozabil je povedati, kako se sedaj vesele nemški komunisti v koncentracijskih taboriščih, ker so končno vendarle dosegli svoj namen, da je bila v Nemčiji poteptana toliko zasovražena demokracija. Pozabil je tudi povedati, da se je nemškim komunistom pred zadnjimi državnozborskimi volitvami vendarle začelo svitati. Kako bedasta je njihova politika, to spoznanje pa je prišlo prekrasno. Čudnega »Slovenjinega« dopisnika bi bilo treba poslati v koncentracijsko taborišče, da bi se učil ceniti vrednost demokracije. Pa tudi od »Slovenije«, ki hoče veljati za resen list, pričakujemo odgovora, ali spada v njen program tudi smešenje demokratskih načel. To smo zabeležili kot dejstvo, ki ga je v bistvu nekajkrat obsodila tudi tretja internacionala, da se ne bo nam očitalo, da prečrno gledamo.

Karadžičev muzej so odkrili v Tržiču. Vuk Štefan Karadžić je oče srbskega slovstva. Rojen je bil 1787 v Tržiču. Slabotni kmetiški sin se je šolal v samostanu Tronoš v Hercegovini, kamor so se preselili starši. Pozneje je študiral v Varaždinu in končno v Beogradu. Postal je učitelj, sodnik in občinski upravnik. Leta 1813 so zasedli Srbijo Turki. Karadžić je bežal na Dunaj. Tam se je seznanil s slavisti. Zlasti ga je Kopitar izpodbudil, da je zbiral srbske narodne pesmi, sestavil slovnico za srbščino in sestavil velik slovar srbščine. Njegova zasluga je, da je dobila jugoslovanska kultura mednarni sloves. — Njegova rojstna hiša je sedaj muzej.

Sodna razprava po zakonu o zaščiti države se vrši te dni v Šibeniku proti 11 osebam.

V Cetinju se je vršila te dni razprava po zakonu o zaščiti države proti štirim krivcem. Po § 1 tega zakona sta bila dva obsojena na dve leti temnice, eden pa na eno leto, medtem ko je bil četrti oproščen.

Radi poskušenega atentata na zgradbo, v kateri se tiska »Arbeiter-Zeitung«, je bil na Dunaja obsojen nek nacionalni socialist na dva in pol leta težke ječe.

Praški nuncij je zopet preveč aktiven. V Pragi posluje že več let papežev nuncij Cariaci, ki je pred par leti povzročil odstranitev praškega nadškofa, ker je izdal socialno in protikapitalistično pismo. Sedaj pa je ta nuncij pisal nekemu slovaškemu politiku, v katerem je baje kritiziral vlado. Čehoslovaška vlada smatra to za vmešavanje v notranje-politične razmere in zahteva, da se Vatikan opraviči.

Obsodba socialnih demokratov v Nemčiji. Pred poroto v Bonnu so bili v petdnevni razpravi obsojeni naslednji socialni demokrati: Klett in Sattler vsak na 12 let, Schulz na 11, Dick na 10, Lemmer in Schröder vsak na 8 let ječe. Obenem izgube državljanske pravice za deset let. 10 obtožencev je bilo oproščenih. Zagrešili so s tem, da so iz delavskega doma v Siegburgu streljali na fašiste, ki so korakali mimo, hoteč napasti dom, in je bil ob tej priliki dne 15. februarja ustreljen fašist Müller.

Septemberski dogodki v Ljubljani.

Preteklo nedeljo so proslavljali 25letnico septemberskih dogodkov, ko sta bila na ljubljanskih ulicah ustreljena od avstrijske soldateske, ki je zasledovala bežeče demonstrante, dva mlada moža, Ivan Adamič in Rudolf Lunder.

Mrtva sta postala narodna mučenika, ki ju reklamira današnja napredna nrodna javnost za se, izrabljajoč ju za svoje namene in cilje, o katerih pa moramo reči, da so vse prej kot idealni in pošteni. Res je, da tudi v narodnem gibanju Slovencev v dobi avstrijskega cesarstva in tudi v dobi takozvanega narodnega prebujenja ni bilo vse tako, kakor se večkrat rado pripoveduje. Dunajski arhivi hranijo marsikakšno zanimivost, s katero bi se dalo okviriti našo narodno zgodovino in še celo koledarji prvoboriteljice slovenstva, Ciril Metodove-družbe hranijo dokumente, ki bi jih menda ne mogli uporabiti kod uvod za zgodovino narodnega prebujenja Slovencev zadnjih petindvajsetih let. Eno pa je treba vendarle priznati: v svojem jedru je bilo tedanje narodno gibanje Slovencev zdravo,, pošteno in po svojem značaju revolucionarno. Med narodnim gibanjem takrat in danes je ogromna razlika. Vsa tragika razvoja leži v tem, da je to gibanje [illegible] postalo reakcionarno. Med tem, ko je v bivši Avstriji narodno gibanje značilo odpor proti onim, ki so ta narod zatirali in kršili njegove človečanske pravce, je takozvano povojno nacionalno gibanje krenilo v drugo smer. Voditelji tega nacionalnega gibanja vidijo svojo veliko narodno zadačo v brezobzirnem preganjanju ljudi lastnega naroda, vseh tistih, ki se ne klanjajo njihovim ukazom, ali pa se upirajo priznati našemu narodu tuje postulate zverinskega italijanskega in nemškega fašizma, na katere prisegajo patentirani bojevniki jugoslovanskih »avanguardistov«. Gibanje, kot kojega žrtvi sta padla Adamič in Lunder, ni imelo za cilj, da bi namesto avstrijskih, nad našim narodom zavladali narodni valpti in biriči. Da je imelo tak cilj, potem bi bilo škoda zanj žrtvovati tudi samo kaljo krvi, kaj šele človeška življenja! Zato naj bo 25letnica septemberskih dogodkov resen opomin vsem poštenim Slovencem v sklopu Jugoslavije, da je treba ohraniti narodu svobodo, za katero so padle žrtve in nagnati vse tiste »sinove«, ki, uporabljajoč metode italijanskega in nemškega fašizma, terorizirajo in preganjajo ali pa še hočejo preganjati narod hujše od avstrijskih valptov in biričev!

Pa še nekaj o septemberskih dogodkih.

Slovensko meščansko in »nacionalno« časopisje se je te dni na dolgo in široko razpisalo o septemberskih dogodkih, proslavljajoč žrtvi degeneriranega avstrijskega oficirja, ki je v svoji nadutosti ukazal streljati v bežeče mase. Niso pa ta poročila tako popolna kot bi morala biti, zlasti ne z ozirom na osebo padlega Lundra. Ako se danes govori o Lundru kot o narodni žrtvi, potem je treba povedati tudi to, da je bil nesrečni Lunder razredno zavedni delavec, grafičar in kot tak zvest član tiskarske organizacije, tiste tiskarske organizacije, ki se je nahajala v sklopu Zveze tiskarjev v Avstriji in ki je bila začlanjena tudi v internacionali. Baš tisti dan, ko mu je bilo pod večer umreti, je ljubljanska tiskarska organizacija slavila 40letnico svojega obstoja. Tega slavja so se udeležila oz. so poslala pozdrave vsa ostala društva, posestrime ljublj. tiskarske organizacije iz cele Avstrije. Da je tiskarsko delavstvo tisti dan, ko so po ljubljanskih ulicah prekipevale nacionalne strasti, slavilo svoj praznik v duhu mednarodne delavske solidarnosti, ki priznava vsakemu delavcu in vsakemu narodu enake pravice do obstoja in kulturnega življenja, je gotovo več kot značilen dogodek in danes še posebno omembe vreden. Lunder je bil, kakor rečeno, na tej proslavi; domov grede ga je čakala na ulici smrt. — Ali se ne bodo pri tem nekoliko podrobnejšem opisu osebe pokojnega Lundra zgrozili vsi šovinisti, ki danes blujejo ogenj in žveplo na svobodne strokovne organizacije, na vse, kar diši po mednarodni delavski solidarnosti? Stvar je popolnoma jasna: kdor pljuje na svobodne organizacije in mednarodno delavsko solidarnost, ta pljuje tudi na spomin pokojnega Lundra, sedaj narodnega mučenika. Kdo ve, ako se mu sedaj, ko vedo vse, ne bodo odrekli in ga zatajili, izdolbli njegovo glavo iz medaljona in njegovo ime iz spomenika? Kajti kako naj preklinjajo in blagoslavljajo obenem?

— — —

Navodila za občinske volitve

dne 15. oktobra 1933.

O kandidatni listi.

Kaj mora vsebovati kandidatna lista?

Kandidatne liste je treba kupiti ali v občinski pisarni, ali pri sreskem načelstvu. (Glej vzorec, ki je spodaj natisnjen.)

Kaj mora vsebovati kandidatna lista?

1. Označbo občine in sreza ter datum volitev.
2. Povrstnem redu priimek in rojstna imena, poklic ter bivališče toliko kandidatov, kolikor se jih v dotični občini voli, in enako število namestnikov.
3. Priimek in rojstno ime predstavnikov liste in njihovih namestnikov za posamezna volišča.
4. Priimek in rojstno ime ter bivališče predlagateljev.

Na kaj se je treba ozirati, če je v novi občini združenih ena ali več starih občin?

Kandidatna lista za novo, združeno občino mora vsebovati v prvih dveh tretjinah odborniških mest najmanj po **enega kandidata in namestnika iz vsake dosedaj samostojne občine,** ki je prišla v celoti ali delno v sestav nove občine.

Koliko mora biti kandidatov in namestnikov na listi?

Število kandidatov mora biti:

1. v občinah od 3000 do 5000 prebivalcev **24** in **24** namestnikov;
2. v občinah od 5000 do 8000 prebivalcev **30** in **30** namestnikov;
3. v občinah od 8000 prebivalcev naprej **36** in **36** namestnikov.

Koliko mora biti predlagateljev?

Kandidatno listo mora podpisati v občinah

z do 1000 prebivalcev **20,**
do 4000 prebivalcev **40,**
čez 4000 prebivalcev **60,**
ki pa ne smejo biti obenem kandidati.

Predlagatelj mora biti vpisan v volilni imenik

dotične občine in ne sme podpisati več kot samo eno listo (torej ne nasprotne liste).

Kako sestavim kandidatno listo?

1. Kandidatne liste je treba sestaviti v dveh izvirnikih (originalih) in enem prepisu.
2. **Kandidate in namestnike** po vrstnem redu, kakor tudi **predstavnike** (čuvarje) liste za posamezna volišča lahko napiše kdorkoli. (Piši vedno najprvo priimek in potem ime. N. pr.: Ocvirk Peter, delavec, Selo 10.)
3. Predlagatelji pa se morajo vsak zase podpisati na dveh izvirnikih (originalih) kandidatnih ilst razločno in lastnoročno, **in** sicer najprej priimek in potem ime ter bivališče. (N. pr. Kalan Janez, Črna 10.)
4. Poleg **dveh** izvirnih (originalnih) kandidatnih list je treba napisati še tretjo, na kateri pa imena predlagateljev **ne smejo** biti označena.
5. Vsak kandidat in namestnik mora **lastnoročno podpisati** še posebno izjavo, ki jo napišete ali natipkate na polo papirja in ki se glasi n. pr.:

Nepismenega predlagatelja lahko podpiše od njega pooblaščena oseba, kar morata potrditi na listi sami dva pismena volica kot priči.

Predstavniki liste za volišča

morajo biti takisto vpisani v volilnem imeniku dotične občine.

Vlaganje kandidatnih list.

Kandidatno listo lahko vložiš (vendar najmanj osem dni pred volitvami):

1. na občini pri županu; oddasta jo po 2 izmed na listi lastnoročno podpisanih predlagateljev, kojih izjave se vzamejo na zapisnik;
2. pri okrajnem sodišču kakor pod 1. ali
3. jo pošlješ po pošti **priporočeno** okrajnemu sodišču. Dan oddaje na pošto se smatra kot dan predaje sodišču.

V tem slučaju napiši in daj v kuverto spremno pisno, n. pr. Okrajnemu sodišču v Celju. Podpisana Poglajen Janez iz Črne 10 in Jazbec Peter in Črne 12 vlagava tem potom priloženo kandidatno listo. — Črna, dne 25. septmebra 1933. — Sledita lastnoročna podpisa.

Pristojno sodišče je okrajno sodišče tistega okraja, v katerem se nahaja občina.

Potrditev kandidatnih list.

Kandidatno listo, ki jo je prejelo okrajno sodišče direktno ali potom županstva, pregleda isto v 48 urah od prejema in jo potrdi ali zavrne. Ako jo zavrne, obvesti vlagatelje. Ti pa potem lahko sestavijo novo listo — ako je še čas — in jo znova vlože.

Kako se imenuje kandidatna lista?

Kandidatna lista se imenuje po nosilcu liste. (N. pr.: Kandidatna lista Kalana Janeza.)

Pomni: najprvo priimek in potem ime.

Kadar sestavljaš kandidatno listo, moraš vedno pisati najprvo priimek in potem ime. (N. pr.: Zajc Ivan in **ne** obratno.)

Važno za občinske volitve.

Tiskane kandidatne liste in izjave za kandidate

so izšle. Naročite jih takoj, da ne bo prepozno. (Kandidat. list naročite morda dvojno število, formularje za izjave kandidatov in namestnikov tudi raje več kot pa jih potrebujete.) Kandidatne liste lahko naročate potom uprave našega lista.

Delavski glasovi

so vsem dobrodošli. Z dežele, zlasti iz industrijskih občin, nam poročajo, da se tako »napredna«, kakor tudi klerikalna gospoda zelo trudi, di bi si pridobila naklonjenost delavstva pri predstoječih volitvah. Enim kakor drugim se gre za zmago pri volitvah, to je, da bi zavladali v občinah. Iz dopisov, ki jih dobivamo iz raznih krajev, pa doznavamo, da se delavstvo v več občinah pripravlja na samostojen nastop. Tako je tudi prav; razredno zavedno delavstvo naj nastopi samo, »naprednjake«, fašiste in klerikalce pa naj pusti, da si bodo sami medsebojno uredili svoje račune, kakor pač vedo in znajo. Pri volitvah je takih ljudi sama sladkost, po volitvah pa delavca še poznati ne bodo hoteli. Saj jih je treba samo vprašati, če se v tistih očinah kaj ozirajo na delavce, kjer imajo sami, brez delavcev, zasigurano večino.

Državni uslužbenci volijo v kraju, kjer vrše službo.

Pri občinskih volitvah volijo aktivni državni in samoupravni uslužbenci (torej vsi, ki so pragmatično, pogodbeno ali pa kot dnevničarji nastavljeni) v tisti občini, kjer vršijo svojo službo, torej ne v kraju, kjer stanujejo. Ta določba pa se ne nanaša na **delavce,** ki so zaposleni v državnih ali banovinskih podjetjih ali pa mestnih občinah z lastnim statutom. Delavci, naj si bodo zaposleni kjerkoli, volijo vedno v kraju svojega bivališča, če že šest mesecev stanujejo v občini in so vpisani v volilnem imeniku.

Kandidatne liste

se prično vlagati prvi dan po zaključenem reklamacijskem postopanju, ko že veste, če so vsi kandidati vpisani v volilnem imeniku.

Komu koristi nemška „revolucija"?

Hitler je nedavno rekel: »Nacionalno-socialistična revolucija je končana.« To seveda ni bila revolucija, temveč le utrditev gospodarske moči težke industrije, finančnega in agrarnega kapitala. Kdor še govori o zahtevah, ki jih je razglašala »revolucija«, ga takoj odženo v koncentracijsko taborišče. Cvete pa pšenica za kapitaliste. »Berliner Tagblatt« sam pravi dne 13. avgusta, da je nastopila nova doba izgraditve kartelov, ki imajo namen zvišati cene. Papirni kartel in še nekateri so to že storili.

Monsignor Ciaricci.

Papeški nuncij v Pragi.

Nuncij Ciaricci je že znan. Važno vlogo je igral pri odstavitvi praškega nadškofa, ker je izdal preveč protikapitalistično pastirsko pismo. Nedavno so pa v Nyitri imeli Slovaki nacionalno slavnost, pri kateri je duhovnik Hlinka povzročil politično demonstracijo. V zadevo se je vmešal delegat, kakor je posneti iz člankov kmetiškega »Venkova«, zaradi česar je nastal diplomatski spor. Čehoslovaška vlada zahteva, da Vatikan pokliče nuncija v Rim na odgovor, kar pomeni toliko, kakor da ga ni treba več pošiljati v Prago. — Hlinka je voditelj slovaške ljudske stranke, ki zahteva avtonomijo.

Zastopniki podjetnikov ne spadajo v Del. zbornico, zato oddajte rdečo glasovnico!

Maribor.

Pritožbe krojaški pomočnikov. V nedeljo so imeli svoj strokovni sestanek mariborski krojaški pomočniki, ki so iznesli pri tem žalostno sliko njihovega bednega položaja. Velika večina pomočnikov je sedaj vsled mrtve sezone brezposelna. Vkljub temu pa se še dogaja, da nategujejo nekateri mojstri zakonito dopuščeno delo pozno v noč, ne da bi te nadure plačevali z zakonitim 50% poviškom. V tem se posebno odlikujejo takozvani boljši ateljeji, ki najdražje računajo in pa oni, ki delajo konfekcijo za trgovce. Najhujše pa se izrabljajo pomočniki s tem prekournim delom ob času sezone. Seveda so temu izrabljanju po največ krivi pomočniki sami, ki se ne organizirajo. Priporočamo torej pomočnikom, da se končno zavejo svojih dolžnosti napram samemu sebi in vstopijo do zadnjega v strokovno organizacijo, ki jim bo potem že znala priboriti zakonite pravice.

Priglasite se za mariborski gledališki abonma! Uprava »Narodnega gledališča« v Mariboru razpisuje za sezono 1933-34 gledališki abonma, ki obsega 20 predstav (12 dramskih in 8 glasbenih) ter se plačuje v sedmih zaporednih mesečnih obrokih, ki so za ložne sedeže Din 58, 38, 31, 24 (za uradnike 49, 32, 27, 20); za parterne sedeže Din 48, 38, 31 (za uradnike Din 41, 32, 20); za balkonske sedeže Din 48, 38, 29, 22 (za uradnike Din 41, 32, 24, 18); za galerijske sedeže Din 24, 19, 13 (za uradnike Din 19, 14, 9). Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8 glasbenih predstavah. Uprava gledališča **ni kljub temu, da mora od vsake vstopnice plačevati takso za igralski penzijski fond,** zvišala cene gledališkemu abonmanu, kar bodo abonentje gotovo pozdravili. Vabimo stare in nove abonente, da se čimprej prijavijo pri gledališki blagajni, ki je odprta dnevno od 9. do pol 13. ure ter od 15. do 7. ure (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne).

Stalni gledališki abonma v četrtek. Več gledaliških posetnikov je izrazilo željo, da bi se zanje uvedel stalen dan v tednu ter bi svoje abonentske predstave prejemali izključno na ta dan. Zato razpisuje gledališka uprava stalni gledališki abonma v četrtek in se naj blagovolijo interesenti za ta stalni abonma čimprej prijaviti pri gledališki blagajni.

»Ljudska samopomoč« v Mariboru, reg. pom. blagajna, je imela v nedeljo, dne 7. t. m. svoj izredni občni zbor, na katerem so se sprejela nova pravila, na podlagi katerih se bodo sprejemali novi člani. Samo prehodne določbe glede starih članov se niso sprejele, ker ni prišlo do sporazuma. Izvolila se je izmed navzočih članov tričlanska deputacija, ki bo predložila banski upravi posebno tozadevno prošnjo.

Za šolsko deco kupujte le pri nas na Slomškovem trgu št. 6, trgovina Ljudske tiskarne d. d.

Ribnica na Pohorju.

Zopet podučna predavanja. V nedeljo, dne 24. septembra 1933, bo priredila tukajšnja strokovna organizacija zopet podučni predavanji o važnih delavskih zakonih, posebno tudi o volilnem redu za Delavsko zbornico in drugih važnih delavskih vprašanj. Predavati prideta urednik Viktor Eržen in dr. Avgust Reisman iz Maribora. Predavanja se vrši v Ribnici zjutraj, a popoldne istega dne ob pol 15. uri tudi v Breznem v dvorani gostilne Grögl. Delavci in delavke, pridite do zadnjega vsi k tem predavanjem, če si hočete zboljšati svoje položaje in vedeti zakonite predpise, ki vas naj branijo.

Črna.

Opozorilo naročnikom »Delavske Politike«!

Opozarjamo cenjene naročnike, da so se v področju Črne osnovali krajevni poverjeniški odbori, kjer bodo odslej lahko naročniki poravnali naročnino pri poverjenikih, in sicer po sledečem redu:

Črna in okolica

sta poverjena ss. Žager in Modrej.

Za Žerjav

s. Sekavčnik.

Za Mušenik in Podpeco

s. Sterže. Poleg tega pa lahko vsak naročnik plača naročnino vsako nedeljo in praznik v društvenih prostorih Konzumnega društva pri zaupnikih.

Na ta način bo zadoščeno naročnikom in upravi, kajti uprava mora poravnati račune tiskarni in delavski tisk se vzdržuje edinole z delavskimi sredstvi.

Delavci pa naročajte in čitajte »Delavsko Politiko«! Proč z meščanskim časopisjem, ki navadno vedno nasprotuje delavskim interesom; posebno se to vidi sedaj, ko stojimo pred volitvami v Delavsko zbornico.

Torej, sodrugi naročniki in poverjeniki, na delo za »Delavsko Politiko«! **R.**

Kultura.

Cerkvenik v bolgarščini. V bolgarskem »RLF-u«, časopisu delavske literarne fronte,, v 129. številki letošnjega letnika je izšel v prevodu Al. Burmova prvi del Cerkvenikove povesti »Padel za domovino«, ki je bila doslej prevedena tudi v nemščino in srbohrvaščino. V isti številki istega časopisa je izšel tudi članek o slovenski revolucionarni literaturi, ki ga je po predgovoru Sav. M. Štedimlije v hrvaškem prevodu Cerkvenikove »Prostitutke Zoše« napisal Bojan Rosicki.

Sabotažna stavka pri Alpinski družbi na Štajerskem.

Po dogovoru s podjetnikom.

V štajerskih premogovnikih za rjavi premog je nastala stavka. Izzvali so jo fašisti na iniciativo družbe. Svobodna strokovna organizacija je zahtevala postopek v sporu v smislu kolektivnega dogovora, toda fašisti so posredovanje odklonili. Vlada je uvedla preiskavo, ki je dognala, da je stavka politična in v intencijah družbe. Organizirani rudarji so to namero sami uvideli, zato so zahtevali legalni postopek.

Fašisti so obsodili prof. Einsteina.

Nemški fašisti neprestano zasledujejo prof. Einsteina. Einstein je odšel v Anglijo, kjer pričakuje zaščito in varnost. Razpisali so baje na njegovo glavo tisoč funtov šterlingov. Angleško časopisje se silno razburja proti takemu barbarstvu ter pravi, da je nemška vlada odgovorna za eventualni zločin.

Protinemški bojkot Židov. Varšavski rabinat je sklical za 10. september konferenco vseh poljskih rabincev, na kateri se namerava sprejeti sklep, da se nad vsemi Židi, ki še vedno vzdržujejo trgovske stike z Nemčijo, proglasi prokletstvo in se jih izključi iz židovske cerkve.

Rosseveltov načrt in delavstvo.

Delovni minister ceni, da se je število nezaposlenih znižalo od prvega marca tega leta za 2,200.000 oseb. Izplačana tedenska mezda se je zvišala v celoti za 40 milijonov dolarjev. Mezde so se zvišale za 28%.

Kljub vsem tem uradnim konštatacijam se vrše v Zedinjenih državah velike stavke in mezdna gibanja v raznih pomembnejših strokah, ker delavstvo zahteva priznanje strokovnih organizacij, čemur se kapitalisti in tudi Rooseveltov načrt upirajo. Delavstvo z diktaturo ni zadovoljno, ke bi z njo izgubilo ves vpliv na socialne razmere.

Avstrijske strokovne organizacije.

Kolikor moči, toliko pravic!

Majhna Avstrija ima močne svobodne strokovne organizacije kljub veliki krizi, ki tudi tej deželi ne prizanaša. Konec leta 1932 so imele te organizacije 510.162 članov, ki so bili razdeljeni na 43 zvez in 2631 podružnic. Članov je 78, članic pa 22 odstotkov. Delavstvu pripada 63.5 odstotkov, nameščenstvu pa 35.5 odstotkov članstva. Za podpore so izdale članom v tem letu 8.25 milijonov šilingov. Polovico za nezaposlene. Kolektivne pogodbe so te organizacije sklenile po raznih obratih in strokah za 824.500 delavcev. To so lepi uspehi!

Razno.

Obiski diplomatov. V Pariz je šel ogrski zunanji minister Kanya, kjer je razpravljal z zunanjim ministrom Boncourjem o — gospodarskih stvareh. Nemški podkancler Papen je pa obiskal Budimpešto, da je govoril s politiki in potem odšel na lov, ki mu ga je zunanji minister Gömbös priredil na čast. Kakor kaže, išče Madžarska konjunktur za svoje aspiracije.

Železniške tarife zvišajo? V Beogradu se vrši zasedanje tarifnega odbora. Poročila pravijo, da finančno stanje železnic ni v ravnotežju. Industrijsko-obrtni in agrarni krogi zahtevajo znižanje tarif za blago, češ, da so cene blagu padle. Železnice so pa pasivne. Bojimo se, da se bodo končno zvišale tarife za osebne vlake in znižali še bolj prejemki železniških nameščencev. Odbor in razni zastopniki so podali svoje mnenje ter bo končno odločala o tem vprašanju vlada.

Ekplozija smodišnice v Mostaru je zahtevala žrtev življenj dveh vojakov in ene mimoidoče kmetice, medtem ko so bile tri kmetice težje ranjene. Kako je prišlo do eksplozije, še ni ugotovljeno.

V Celju je umrl krojaški mojster Zabukovšek v starosti 83 let. Bil je znan in priljubljen pri delavskih, zlasti v rudarskih slojih, kot soliden in koncilijanten obrtnik.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Dvojni umor pri Brežicah. V vasi Bukovče pri Brežicah sta živela stara kmečka zakonca Anton in Marija Ivanšek, oba stara nad 70 let. Dva njuna sina sta v Ameriki, ena hči omožena v sosedni vasi, en sin pa je bil trgovec Somboru, pa je že pred dalj časa umrl. O tem sinu, ki ni bil oženjen, se je v soseščini govorilo, da je zapustil starima večjo svoto denarja. Tega so se najbrž neznani zločinci polakomnili, vdrli so ponoči v njuno hišo in oba ubili s sekiro, ki so jo pustili na kraju zločina. Drugo jutro so našli starko v postelji, moža pa na tleh hudo razmesarjene. Na sekiri se poznajo odtisi prstov, potom katerih orožniki upajo, da se bodo morilci našli.

Vprašalne pole za 40 urni delovni teden je mednarodni urad dela poslal vsem deželam, ki so se udeležile konference meseca junija t. l. Na podlagi odgovorov vlad bo mednarodni urad dela izdelal predloge za mednarodno konferenco dela, ki se bo vršila leta 1934. Vprašalne pole imajo dva dela. V prvem delu zahteva podatke o razmerah in posledicah. To je o socialnih in gospodarskih razmerah, cenah, zaposlenosti itd. V drugem delu pa, če je potrebno škrajšati delovni čas in ali naj se sploh izdela načrt konvencije ali ne ali naj se eventualna konvencija deli po strokah.

Sabotažo dunajske komunalne politike izvajajo avstrijski krščanski socialci, ki imajo vlado v svojih rokah. Kakor smo že poročali, je avstrijska vlada naložila 43 milijonov novih davkov dunajski občini. Občina je gospodarila doslej po Breitnerjevem načrtu, po katerem so imeli konsumenti in nameščenci znatne ugodnosti. Novi davek (okoli 360 milijonov Din) pa zahteva novih obremenitev občanov in poslabšanje socialnih razmer nameščencev. Sodrug Danneberg je sporočil, da mora občina znižati pokojninsko bazo od 85 na 78 odstotkov, zvišati mora zemljiški davek, ceno plinu, elektriki za obrt in industrijo, električni luči, kar bo znašalo na mesec okoli 30 do 40 dinarjev za stranko. Dunajska občina namerava obdavčiti tudi hišne gospodarje, čemur bo pa vlada ugovarjala. Istotako bo vlada ugovarjala zvišanju veseličnega davka, kakor sploh vsem novim davkom. Vlada zahteva, da naj občina zviša cene svojim dobavam (elektrika, plin, voda itd.) ter zniža prejemke nameščencem, ker to odgovarja tržnim cenam. Torej vse proti delavstvu in konsumentom, kas

Prvovrstno blago po nizkih cenah dobite v novootvorjeni

TRGOVINI „DELAVSKI DOM“
r. z. z o. z.
Maribor, Frankopanova ul. 1.

Delavke, delavci, kupujte svoje življenske potrebščine v svoji trgovini.

Vsi letni naročniki „Radiowelt“ dobe **zastonj** 14 karatno originalno amerikansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon,** (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev.**

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio welt“. Naroča se Administration der „Radiowelt“ Wien I, Pestalozzigasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Preselitev!

Ustrežajoč želji ogromne večine naših cenjenih odjemalcev, sporočamo, da smo nadrobno prodajo preselili v centralno ležečo

Gosposko ulico št. 13
(preje steklarna Gert)

ter vljudno prosimo za nadaljno naklonjenost

Industrija „KARO“ čevljev

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru. — Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru.